

Tisková zpráva, Brno, 20. února 2024

Černobílé šoty z Tibetu padesátých let? V premiéře ve výstavní expozici

Filozofická fakulta Masarykovy univerzity v Brně zahájí ve středu 28. února 2024 v 18.00 hodin výstavu Šoty z Tibetu 1959. Vernisáž doplní filmová projekce s komentářem religionisty Luboše Bělky, součástí programu bude ochutnávka tibetských čajů.

Kniha Jana Vinaře Tibet – země, kde lidé dohánějí celé tisíciletí jediným skokem je reportáží českého novináře, který Tibet navštívil těsně po povstání a útěku 14. dalajlamy do indického exilu v březnu 1959. Představuje svědectví vypovídající o počátcích čínského ideologického civilizačního projektu na „střeše světa“ i o tehdejší budovatelské nadšenosti levicových intelektuálů z východního i západního bloku. „Jak už dnes víme, Tibet – ani s pomocí bratrských mas čínského lidu, Komunistické strany Číny a Čínské lidové osvobozené armády – tisíciletí jedním skokem nedohnal. Onen ‚velký skok‘, který Čínská lidová republika pod Maovým vedením v onom osudném roce 1959 učinila, skončil velkým fiaskem a tragickým hladomorem, při kterém zemřely desítky milionů lidí,“ říká Luboš Bělka z Ústavu religionistiky Filozofické fakulty Masarykovy univerzity. Víra Jana Vinaře ve spravedlivější a lepší společnost nakonec zcela vyhasla, po návratu z Tibetu pak v roce 1968 opustil Československo.

Výstava představí černobílé snímky – výseče ze záběrů unikátního filmového materiálu nazvaného **Šoty z Tibetu 1959**, jehož autorem je neznámý čínský kameraman. Tomuto filmu, natočenému ve formátu 16 mm, se ve své badatelské práci věnovali právě Luboš Bělka se sinoložkou Kamilou Hladíkovou, kteří dosud nezveřejněné filmové záběry konfrontovali s Vinařovým textem a vytvořili kritickou edici, z níž výstava vychází. „Populární představy Západu zpravidla vizualizují Tibet jako bájně království ducha, věčně neměnnou Šangri-Lu, která tragicky skončila ve spárech rudé Číny. Vinařova historická reportáž zemi ukazuje bez mystického závoje a přikrášlování, tak jak ji v padesátých letech viděla naše ‚pokroková‘ inteligence oddaná ideálům komunismu. Vyprávění o Tibetu je tedy tak trochu i vyprávěním o nás a naší minulosti,“ uvedla Kamila Hladíková.

Součástí vernisáže bude komentovaná projekce zmíněného filmu, který je bez zvuku a titulků, na ni naváže beseda s Lubošem Bělkou z Ústavu religionistiky FF MU. Pro zájemce bude připravena ochutnávka čajů himálajského podhůří z čajových zahrad Nepálu a Darjeelingu, o niž se postarají čajovníci brněnské Chajovny.

Výstava začne v předvečer 65. výročí protičínského povstání ve Lhase. Jednou z doprovodných akcí k výstavě bude březnové promítání čtyřicetiminutového čínského dokumentárního černobílého filmu Potlačení povstání v Tibetu z roku 1959, a to včetně besedy s Brňany, do níž se zapojí přední čeští tibetanisté a tibetanistky. Dále výstavu doplní tematická přednáška se sinoložkou Kamilou Hladíkovou a studentkou Martinou Střechovou.

Doprovodný program k výstavě (pro veřejnost):

18. března, 14–20 hodin

Tibetanisticko-buddhologický workshop, 14–18 hodin, zasedací místnost děkanátu, budova C, FF MU

Masarykova univerzita, Filozofická fakulta

Arna Nováka 1/1, 602 00 Brno, Česká republika

T: +420 549 49 1510, E: info@phil.muni.cz, www.phil.muni.cz

Bankovní spojení: KB Brno-město, ČÚ: 85636621/0100, IČ: 00216224, DIČ: CZ00216224

V odpovědi, prosím, uvádějte naše číslo jednací.

Promítání čtyřicetiminutového čínského dokumentárního černobílého filmu *Potlačení povstání v Tibetu z roku 1959*, a to včetně besedy s Brňany, do níž se zapojí přední čeští tibetanisté a tibetanistky. 18–20 hodin, Čtárna.

7. května, 17 hodin

Eat, Pray, Slay aneb Tři měsíce v Nepálu Tiny Střechové

Přednáška studentky Filozofické fakulty MU Marty Střechové

Studentka filozofické fakulty Martina Střechová povypráví o svých zkušenostech s výukou angličtiny malých mnišek v buddhistickém klášteře, zavzpomíná na třítydenní trek pohořím Himálaje a přiblíží nepálskou kulturu, oslavu hinduistického svátku Dashain i dění v nepálské porodnici. Jak v Nepálu fungují moderní smlouené sňatky? Jaké problémy s sebou přináší pozice živoucí bohyně Kumari a jaké zvyklosti se dodržují při narození nepálských miminek? To vše i další zajímavosti z oblasti nepálské kultury i historie zazní na setkání v Čtárně. Akce je součástí doprovodného programu výstavy *Šoty z Tibetu 1959*.

14. května, 17 hodin

Rudá historie, ekologie, rozvoj: Čím láká turisty moderní Šangri-La

Přednáška sinoložky Kamily Hladíkové z Univerzity Palackého v Olomouci (Katedra asijských studií)

Po dvouleté covidové pauze se Tibet začal v loňském roce znovu pozvolna otevírat turistům. Jejich počet přesáhl 50 milionů za rok, většinu z nich však tvoří „domácí“, tedy čínští návštěvníci. Přednáška představí prudký rozvoj turismu v Tibetu v posledních deseti letech, jeho implikace a politické podtóny, které jasně odhalují nová videa pročínských influencerů na sociálních sítích. Ti nyní hrají roli ne nepodobnou té, již ve službách režimu sehrávaly novinářské návštěvy v padesátých letech.

Vstup na vernisáž i doprovodné akce je volný, Čtárna / kavárna kaFFe sídlí v ulici Arna Nováka 1 v Brně. Vstup je možný přímo z ulice přes kavárnu nebo nádvořím fakulty přes budovu D.